

وحدت

سفر پاکستان ۱

در این ماه مرا سفر پاکستان پیش آمد و به آرزوئی که سالها در دل داشتم رسیدم و در فرصتی کوتاه دیدنیهای فراوان در این کشور دیدم و با بزرگان علم و ادب آشنا شدم و گفتگوها نمودم .

البته پاکستان را من از دیر زمان می شناختم و با اغلب دانشمندان آن از طریق مجله وحید مربوط بودم ولی پاکستانی که دیدم غیر از آن بود که بتصور داشتم . پاکستان برای ما ایرانیان دیاری آشنا و لبریز از اشتیاق و محبت است . در آن دیار جز صفا و صمیمیت و یکرنگی نمیتوانیم دید و جز نغمه مهر و وفا نمیتوانیم شنید . سفر به پاکستان برای ما ایرانیان سفری روحانی است و لذت این سفر همه وقت مذاق جانمان را پاک و معطر نگاه میدارد .

زبان فارسی در پاکستان رواج فراوان دارد و طبقه فاضله کشور با این زبان شیرین آشنائی دارند . من اولین روزی که به کراچی رسیدم و برنامه کارم شروع شد در دانشگاه بزرگ و مجهز این شهر که مالی چند پایتخت کشور بوده است حضور یافتم و در مجمع استادان و رؤسای دانشکدهها شرکت جستیم پس از معرفی و معارفه از آقای پروفیسور قریشی رئیس دانشگاه پرسیدم با چه زبانی گفتگو کنیم تا همه را بکار آید ،

۱ - متن نطقی است که در جلسه پنجمینشنبه ۲۷ بهمن ماه در مجلس شورای ملی ایراد

شده است .

وجمله حضار در جواب گفتند بزبان فارسی . این گفتگو حالتی وصف ناشدنی در من پدید آورد زیرا دیدم برادران مسلمان وهم پیمان ماهمه بزبان فارسی آشنائی دارند و گفتگو باین زبان را بر هر زبان دیگری مرجح میدانند . اینوضع در دانشگاه پنجاب لاهور و پیشاور نیز پیش آمد زیرا آقایان پروفیسور حمید احمد خان و پروفیسور محمد علی رؤسای دانشگاههای مزبور هم فارسی را بخوبی میدانستند و شیفته آن بودند همه اشعاری فراوان از شعرای بزرگ فارسی در حافظه داشتند و شواهد امثال خود را با آن اشعار میآوردند . در خانه های فرهنگ ایران و بخش های فارسی دانشکده های مختلف پاکستان دانشجویان پاکستانی باشوق وشور فراوان بتحصیل فارسی اشتغال داشتند . اسامی اغلب خیابانها ، مغازه ها ، سینماها از لغات فارسی سره انتخاب شده بود و با آنکه خود ما اسامی سینماهایمان را بنامهای رادیوسیستی ، مولن روز ، دیانا ، دیاموند ، پاراموند و غیره نهاده ایم در آن کشور اسامی آئینه ، ناز ، گلرخ ، دل افروز ، خیام و وو را اختیار کرده اند و ایکاش در این باره دولت فکری میکرد و جلوی خطری را که بطرق مختلف بزبان فارسی حادث شده است میگرفت .

نا گفته نباید گذاشت که زبان اردو که در شبه قاره چندین ده میلیون نفر بآن تکلم میکنند با زبان فارسی لغات مشترک زیاد دارد و بیش از پنجاه درصد از لغات اردو فارسی است و برای اینکه معلوم شود که تا چه حد زبان فارسی وارد و باهم قرابت دارند من يك بيت از سرود ملی پاکستان را که بار دو سروده شده است میخوانم . سرود ملی پاکستان چنین شروع میشود :

پاک سرزمین شادباد کشور حسین شادباد

ملاحظه میشود که تقریباً همه کلمات آن فارسی است و مثل اینکه اصلاً این سرود دز فارسی سروده شده است .

در حال حاضر در پاکستان بیش از صد شاعر فارسی گوی بسر میبرد . من خود در انجمن بزم سخن (عباسین) در پیشاور شاهد بودم که شعرای پاکستانی اشعار نغز و پر مغز فارسی سروده بودند و با آهنگی خاص و دلنشین در انجمن میخواندند وهم اکنون در کراچی کتابی چاپ میشود که در آن از بانصد شاعر فارسی گوی پنجابی یاد شده و ذکر احوال و آثارشان

رفته است . پس مادر پاکستان میراث کهنی داریم و آن زبان فارسی است که پیوند دوستی و برادری ما را مستحکم تر کرده است و باید در حفظ و بزرگداشت این میراث کهن بکوشیم و از گزند حوادث مصونش داریم .

از مسائل جالب دیگری که در این سفر مرایش آمد احترام و علاقه خاص برادران پاکستانی بشون ملی ما بود بر سردر اغلب مغازه های کراچی و بر پهلوهای بسیاری از وسائط نقلیه این شهر پرچم ایران نقش بسته بود خیابانی که سفارت ایران منتهی میشد بنام شاهراه ایران نامیده بودند و بخشی از شهر را بنام لاله زار میخواندند .

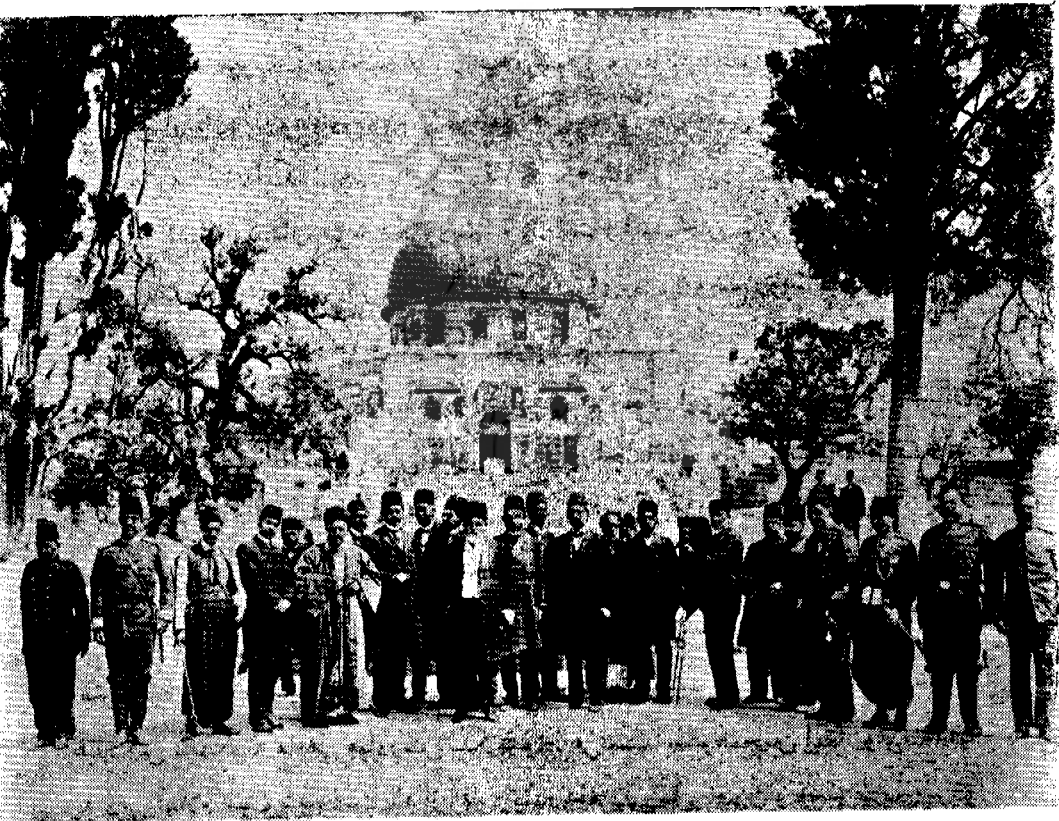
دیگر اینکه با المعاینه دیدم قسمتی از برنامه های مترقی و اصلاح طلبانه ما را بصورتی دیگر در این کشور عمل میکنند و سازمانی بسیار مجهز بنام دموکراسیهای اساسی درست کرده اند و مخصوصاً دردهات بوسیله شوراهای محلی اقدامات بسیار سودمندی بعمل آورده اند، درمانگاه ساخته اند ، راههای شوسه و اسفالتی احداث کرده اند و مدارس جدید بنیاد نهاده اند و عاوی مردم را در شوراهای محلی حل و فصل میکنند ، و در واقع برنامه های مترقی آنها یک از چند سال پیش با بتکار شاهنشاه آریامهر در کشور ما بمرحله عمل آمده در کشور پاکستان نیز با فکر و دستور فیلد مارشال ایوب خان بتدریج مورد اجرا قرار گرفته است و بخصوص آنها نیز برنامه های وسیعی برای بهبود وضع روستائیان و تعمیم علم و دانش در روستاها دارند و توفیق آنها را آرزو میکنم .

مطلب دیگر که ذکر آن را لازم میدانم مسئله ایمان حقیقی مردم پاکستان بدین اسلام و تعظیم شعائر این دین مبین است . در اجتماعات و سازمانهای مختلف همه مردم کار خود را با نام خدا و با تلاوت آیاتی چند از قرآن کریم شروع میکنند و حتی مجلس شورای ملی آنها نیز کارش را با خواندن آیات قرآنی آغاز میکند .

در کشور پاکستان باعتبار توجه و تعصبی که نسبت با اسلام دارند مجلس رقص و عیش و نوش و کاباره و دانسینگ دیده نمیشود، شرب مشروبات الکلی بکلی قدغن است و هیچکس باینگونه مناهای مبادرت نمیکند و تظاهر نمینماید و همچنین ایمان و توجه آنها به دین اسلام سبب شده است که از آفات تمدن مغرب زمین مصون و محفوظ بمانند و امیدوارم همواره از این پلیدیها در امان باشند .

هم اکنون هیئتی از همکاران پارلمانی بریاست جناب آقای مهندس ریاضی عازم کشور پاکستان است. تردیدی نیست که سفر این هیئت پر خیر و برکت خواهد بود و در تشیید روابط دوستی و داد بین دو کشور بسیار موثر خواهد افتاد (نمایندگان - ان شاء الله موفق باشند) برادران پاکستانی همانطور که شیوه آنهاست به بهترین نحوی استقبال و پذیرائی خواهند کرد و از هیچ نکته ای غافل نمیمانند. بقول خود پاکستانیها امیدوارم «سلامت روند و باز آیند»

در پایان مراتب تشکر خود را از مهمان نوازیهای دولت و ملت پاکستان ابراز میدارم و بخصوص از مطبوعات آن کشور کمال امتنان را دارم که موجب نشر افکار اینجانب در آن کشور بودند و وسیله شدند که بتوانم پیام سلام گرم و محبت آمیز خود و دوستان ایرانیم را به خواهران و برادران پاکستانی ابلاغ نمایم.

امین السلطان میرزا علی اصغر خان اتابک در استانبول در میان جمعی دیگر از مجموعه عکسهای تاریخی آقای حسین ثقفی (اعزاز)